

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Росица Димитрова Бечева,
Нов български университет,

за дисертационния труд на **Мирна Мликота – Диздаревич,**

професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство,
докторант в Нов български университет,

на тема:

РОЛЯТА ЗА ФЛЕЙТИСТА КАТО СОЛИСТ ПРЕЗ XVIII, XIX, XX век: КОМПАРАТИВНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА СПРЯМО ОЧАКВАНИЯТА

за присъждане на образователна и научна степен „доктор”

Научен ръководител:

проф. д-р Луиза Селло

проф. д-р Милена Шушулова-Павлова

Биографични данни:

Мирна Мликота е родена през 1993 в Зеница, в Босна и Херцеговина. Завършва основно и средно музикално образование с най-високо отличие и получава наградата *Summa cum laude*. Получава бакалавърска степен от Музикалната академия в Сараево под менторството на проф. Сакиб Лачевич през 2016, а през 2018 получава магистърска степен от същата академия и от същия ментор. През 2019 завършва втората си магистърска степен в Любляна, в Музикалната академия в класа на проф. Матей Жупан. Участва в много майсторски класове и работи с изтъкнати флейтисти като: Лаура Левай Аксин, Любиша Йованович, Рената Пенезич, Каролина Шантл Зупан (с която завършва третата си академична година като част от програма Еразъм Мундус в Любляна), Марина Хорак, Пиер-Ив Арто, Тревор Уай, Орландо Вале, Филип Ален-Дюпре, Дамян Краячич, Карл-Хайнц Шютц, Рафаел Леоне, Ана Доманчич, Борис Превишич, Луиза Село (с когото завършва академичната си 2017/2018, част от програма Еразъм+, Триест), Матей Зупан. Тя получава наградата „Златна значка“ на Университета в Сараево за изключителен артистичен успех. Участва в много национални и международни състезания. Концертира активно в Хърватия, Босна и Херцеговина, Сърбия, Черна гора, Словения и Италия. Свири на фестивали като: Сараево фестивал на камерната музика, *Majske svečanosti*, *Zeničko proljeće*, *Grad, Flautistra*, *Vašćaršijske noći*, *Flautissimo*, *Flute & Me* и др. През 2019 основава Трио *Флавия*, за флейта, цигулка и виола, заедно с колеги от Академията. От 2021 става член на ансамбъла *Le agane*, който се състои от флейтисти под ръководството на проф. Луиза Селло, изключителна италианска флейтистка, която е и основател. Мирна активно свири на флейта, пиколо флейта и траверсо флейта. Освен солови концерти за пиано и флейта, свири в различни камерни ансамбли и оркестри, изпълнява репертоар

от барокова до съвременна музика. В момента работи като асистент преподавател по флейта в Музикалната академия в Сараево в Катедрата по духови и акордеон. Тя е докторант в Нов български университет в София.

Съдържание на дисертационния труд

Дисертационният труд е с обем 122 страници, а структурата му обхваща въведение, три глави, заключение, списък на приносите, публикации и концерти върху докторската теза, таблица с фигури, използвани източници – от които 16 книжни и 69 интернет източници, 3 интервюта.

Основна цел на автора на изследването е да се проследи *ролята за флейтиста-солист от XVIII век до наши дни: компаративно изследване на постиженията спрямо очакванията.*

Съчетавайки научно-изследователското и практическото отношение към проблема, докторантката извежда основните задачи на изследването: *да се направи паралел (сравнение) с развитието на инструмента флейта, както и с връзката между различията в социалните промени и как те се отразяват на флейтовия изпълнител с всички предизвикателства и отговорности.*

В първа глава „Историческо развитие на флейтата“, фокуса на изследователското внимание е върху флейтата „като един от най-старите музикални инструменти“ и нейното присъствие в класическата музика, към видовете флейти и тяхното разпространение през вековете, промените по отношение на констукцията и механиката на инструмента, към изискванията на времето за звук и стил. В тази връзка се подчертава, че: „Изпълнителите, артистите и флейтистите приемат промените, новите стилове и идеи на своето време, като изоставят утвърдени и познати стъпки; така някои се прочуват, а други губят своята известност. За да останат в художествения елит, им се налага да овладеят нови техники и инструменти.“ Погледът се насочва и към проблемите на интерпретацията, на свързаните с тях въпроси: „Как да се тълкуват старите стилове и старите партитури – по оригинален или съвременен начин?“.

Докторантката пояснява, че: „Днешните музиканти са в различно, много по-привилегировано положение. Те живеят във време, което е преминало през XVIII, XIX и XX век, и могат да избират на кой стил да се посветят и интерпретират. Днешните флейтисти обаче имат „товар“ от друг вид: как да интерпретират произведения от предишни векове, как да подходят към тях?“. Според автора на изследването: „Възможен отговор на въпроса е в традициите на различните изпълнителски школи и, понякога, на личния избор и култура на интерпретатора.“

В тази глава са направени наблюдения и анализи върху изпълнителската практика за флейта.

С особена важност за мен е **втора глава** „Стилове и промени“ на дисертационното изследване, която е със силна теоретико - практическа насоченост.

Съдържанието на главата е фокусирано върху: техническите нововъведения по отношение устройството на флейтата, методиките за изучаване на свиренето на флейта, като се изясняват конкретни технически похвати, същността на интерпретацията. Представена е корелацията: музикален стил – композиторско творчество – интерпретационни проблеми. В тази връзка е анализирана „ролята на флейтиста като

солист през вековете: задължения, значение, качество и начин на популяризиране на музиката и изпълненията“, „музиката във виртуалния свят (виртуалната реалност)“.

Обстойният исторически преглед разкрива динамично променящата се през годините ситуация на спецификата на използване на флейтата, в контекста на променящата се интонационно-звукова обстановка в епохата на: Барока, Класическия период, Романтизма, XX и XXI век.

В трета глава „Сравняване вчера и днес. изследване на постиженията спрямо очакванията“, са проследени и анализирани традициите в музицирането на знаменити флейтисти през вековете, въпроси свързани с измеренията на изпълнителското изкуство в съвременната реалност, проблемите в съвременния изпълнителски процес свързани с дигитализацията, като едновременно с това са посочени изводите от личните практически наблюдения на автора на изследването и различни решения.

В заключението докторантката извежда опорни точки, които според нея са с особена важност при изграждането и реализацията на съвременния флейтист-изпълнител: „придържането през вековете на една и съща крайна цел – запазване на висококачествената музика за флейта.“

Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение

- Споделен е личен опит на автора - в теоретичен и практически план.
- Изведени са общите принципи, строгата специфика, различните аспекти при интерпретацията в различните стилове музика.
- Представен е ефектът върху техническото и изпълнителско майсторство на различните методики за флейта и тяхното практическо приложение през годините.
- Разгледани са новите форми на представяне, развитието на флейтовото изкуство в наши дни.

Степен на познаване на състоянието на проблема и съответствие на използваната литература

Докторантът ползва достатъчно информационни източници, позоваването върху които е коректно.

Приноси на дисертационния труд

Приемам изведените от докторанта приноси на труда, между които:

„най-важният принос на докторската работа е социологичният аспект на изводите в търсенето на формулировка за визията и принципите на личността на флейтиста - изпълнител, солист – погледнато в исторически план преди и днес.“

Оценка на съответствието на автореферата с основните положения и приносите на дисертационния труд

Авторефератът в обем от 29 страници, отговаря на дисертацията и предава характера на докторската работа.

Публикации по темата на дисертационния труд

Докторантът има достатъчно на брой публикации и концерти върху докторската теза.

ПУБЛИКАЦИИ И КОНЦЕРТИ ВЪРХУ ДОКТОРСКАТА ТЕЗА

1. Concerto for flute and harpsichord

Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, 23.12.2020

Flute – Mirna Mlikota-Dizdarević

Harpsichord – Miron Konjević

Programme: G. F. Haendel – Sonata in D major

J. M. Leclair – Sonata in e minor, op. 1, N. 6

M. Blavet – Sonata in G major

A. Corelli – Sonata in F major, N. 4

https://youtu.be/etkoCkX_Q00

2. Concerto for Flute and Piano

Čapljina, Bosnia and Herzegovina, 17.10.2020.

Flute – Mirna Mlikota-Dizdarević

Piano – Miron Konjević

Programme: F. Schubert – Introduction and Variations on "Trockne Blumen"

C. Reinecke – Sonata "Undine" op. 167

C. M. Widor – Suite pour Flute et Piano, op. 34

https://youtu.be/kGMbWH-s_GY

3. Concerto for Flute and Piano

Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, 26.10.2020.

Flute – Mirna Mlikota-Dizdarević

Piano – Miron Konjević

Programme: F. Schubert – Introduction and Variations on "Trockne Blumen"

C. Reinecke – Sonata for Flute and Piano "Undine", op. 167

C. M. Widor – Suite for Flute and Piano, op. 34

<https://youtu.be/vPK2eI7zMdw>

4. Concerto for Flute and Piano

Tuzla, Bosnia and Herzegovina, 24.10.2020.

Flute – Mirna Mlikota-Dizdarević

Piano – Miron Konjević

PROGRAMME: J. Mouquet – La Flute de Pan, op.15

F. Martin – Ballade pour Flute et Piano

C. M. Widor – Suite pour Flute et Piano, op.34

F. Borne – Fantaisie brillante sur Carmen

<https://youtu.be/3NZ1GsSl6ZQ>

5. Concerto for Flute and Piano

Travnik, Bosnia and Herzegovina, 21.10.2020.

Flute – Mirna Mlikota-Dizdarević

Piano – Miron Konjević

PROGRAMME: C. M. Widor – Suite pour Flute et Piano, op.34

F. Martin – Ballade pour Flute et Piano

J. Mouquet – La Flute de Pan, op.15

F. Borne – Fantaisie brillante sur Carmen

<https://youtu.be/hRrhIfUISIk>

6. Concerto for two Flutes and Piano

Palazzo Albrizzi VENICE, ITALY, 10.10.2020.

Flutes – Luisa Sello, Mirna Mlikota-Dizdarević

Piano – Aurora Sabia

PROGRAMME: F. Mendelssohn – 2 Arie in Trio per 2 flauti e pf.

W. A. Mozart – 2 Arie dall'opera Il Flauto Magico

M. Baratello – Il veleno e l'ambrosia

L. van Beethoven – Duo per 2 flauti in sol magg.

F. Kuhlau – Trio in sol magg. op. 119 per 2 flauti e pf.

<https://youtu.be/NpcesJTEtks>

7. Concerto for two Flutes and Piano

Abano Terme, Italy, 13.10.2020.

Flutes – Luisa Sello, Mirna Mlikota-Dizdarević

Piano – Aurora Sabia

Programme: F. KUHLAU – Trio in G major Op. 119 for 2 flutes and piano

C. DEBUSSY – Syrinx for solo flute

<https://youtu.be/7OCnsHtyVG4>

<https://youtu.be/cGnpt-3Ogxo>

8. Online broadcasting for NOMUS

Sarajevo – Milan, 22.04.2020.

Programme: C. Halffter, "Debla" – Mirna Mlikota-Dizdarević, flute

<https://youtu.be/k6Eiv4WCWFc>

Publication:

Young Scientific Music and Dance Forum: Conference with international participation

Sofia, 10-11 October 2020

Article – MUSIC IN VIRTUAL REALITY

Мнения, препоръки и бележки

Бих препоръчала на Мирна Мликота да направи възможно издаването на този труд, за да стане достояние на по-голям кръг аудитория.

В заключение:

Давам своята положителна оценка за дисертационния труд на **Мирна Мликота – Диздаревич: РОЛЯТА ЗА ФЛЕЙТИСТА КАТО СОЛИСТ ПРЕЗ XVIII, XIX, XX век: КОМПАРАТИВНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА СПРЯМО ОЧАКВАНИЯТА**, във връзка с носените от него приноси с научни и приложни качества. Считаю, че дисертационният труд на докторантката изцяло отговаря на изискванията за получаване на образователна и научна степен „доктор” по професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство” по Закона за развитие на академичния състав на Република България и предлагам на уважаемото научно жури тя да й бъде присъдена.

24.03.2022, София

доц. д-р Росица Бечева